

Okul Öncesi Eğitimde Uygulanan Etkinlik Planlarında Aile Katılımı Boyutunun İncelenmesi

Zeynep KURTULMUŞ¹

Özet

Çocukların eğitiminde ebeveyn katılımının onların akademik başarı, dil gelişimi ve sosyal gelişim gibi becerilerini desteklediği bilinmektedir. Bu nedenle eğitim sürecinde aile katılımının etkili olması beklenir. Bu çalışmanın amacı MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'na uygun olarak hazırlanan etkinlik planlarının aile katılım boyutunun incelenmesidir. Çalışmanın yöntemi betimsel araştırma modellerinden doküman analizidir. Analiz edilen dokümanlar tesadüfi örnekleme yöntemi ile Ankara ili merkezinde bulunan iki bağımsız anaokulundan ve iki anasınıfından seçilmiştir. Etkinlik planları tasnif edildiğinde Türkçe, okuma yazmaya hazırlık, drama, matematik, oyun, hareket, sanat, fen ve bütünlendirilmiş etkinlik planları öne çıkmıştır. Etkinlik planlarının aile katılım boyutunun incelenmesi Aile Katılımı Etkinlik Değerlendirme Listesi (AKED) ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler en fazla matematik etkinlikleri için aile katılımı planlarken (%47), sanat ile oyun ve hareket etkinlikleri için aile katılımı planlamasını düşük düzeyde (%24) yaptıkları görülmüştür. Bununla birlikte toplanan tüm etkinlikler içerisinde (n=349), aile katılım etkinliği planlama oranı %32'dir. Aile katılım çalışmaları incelendiğinde aile katılımını yeterince desteklemediği görülmüştür. Ebeveynlerin sınıf içi etkinliğe katılması, öğretmene yardımcı olması ve okula yardımı gibi stratejilerin çalışmalarda yer almaması aile katılım çalışmalarının çok boyutlu ve çeşitli olmasını engellemektedir. Aile katılım çalışmalarının çocukların gelişim alanlarını yeterince desteklemediği görülmekle birlikte, en çok desteklenen gelişim alanının bilişsel gelişim olduğu bulunmuştur. Etkinlik planlarında yer alan aile katılım etkinliklerinin nicel ve nitel yönlerden geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile katılımı, okul öncesi eğitim, etkinlik planı

Abstract

It has been known that parental involvement supports children's academic achievement, language development and social development. For this reason, an affective parental involvement is expected during education process. The purpose of this study was to analyze dimensions of parental involvement in activity plans used in early childhood education. The sampling consisted of two independent preschool and two kindergarten classrooms. When the activity plans were categorized, there were Turkish literature, reading and writing readiness, drama, mathematics, play and movement, arts, science, and integrated activities. One of the descriptive research methods, content analysis, were chosen for the data collection purposes. Parental Involvement Activity Dimension List was used to analyze involvement. Results indicated that only %32 of the activities had parental involvement section. Among these parental involvement activities, mathematics were mostly planned by teachers (%47). Planning parental involvement for arts and play and movement activities were low (%24). The poor side of the activities were having parents in the classroom, having parents' cooperation for school and for teacher. Results show that general developmental areas of children were not supported yet, the most supported area was intellectual development. It has been suggested that parental involvement's quality in activity plans should be supported both quantitatively and qualitatively.

Keywords: Parental involvement, early childhood, activity plan

GİRİŞ

Ebeveynlerin çocuğun yaşamında ilk eğitimciler olduğu görüşünden hareketle; çocuklar kuralları ve sınırları öncelikli olarak aile bireyleri ile etkileşim yolu ile öğrenmekte ve böylece sosyal uyum süreci başlamaktadır. Çocuğun okula başlaması ile beraber bu öğrenmeler daha formal ve sistematik bir hale dönüşmektedir. Okul öncesi eğitimin çocuğun

¹ Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, zeynepkurtulmus@gmail.com

gelecekteki akademik ve sosyal-duygusal gelişimine katkıları pek çok araştırma tarafından ortaya konulmuştur (Aral ve Yurteri, 2012; Aksoy, 2002). Çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda ebeveyn katılımının çocukların akademik başarı, dil gelişimi, sosyal gelişim, benlik saygısı, öğrenmeye istekli olmaları konularında olumlu etkileri olduğu belirtilmiştir (Arnol ve diğ., 2008; McDonald, Culp ve diğ., 2000; Ekinci-Vural, 2006). Bu etkinin, ancak etkili bir aile katılımı ile kalıcı hale gelebileceği ve çocuğun yetişkinlik yaşamına kadar sürebileceği belirtilmektedir (Bronfenbrenner, 1992; Temel, 2008).

Okul öncesi eğitim programında aile katılımı, ailelerin çocuklarının eğitim ve gelişiminin içerisinde yer alması olarak tanımlanmıştır (Ersoy, 2003). Ebeveynlerin çocuklarının eğitimi ve gelişimine aktif bir şekilde katılımlarının sağlanması, aynı zamanda okul ile iyi bir iletişim ve işbirliği süreci gerektirir. Bu işbirliğinin sağlanması ve aile katılımının desteklenmesi amacı ile MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda öğretmenlere aile katılımını geliştirecek farklı yöntem ve teknikler sunulmuştur. Bu destekler kapsamında Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (EBADER) ve Okul Öncesi Eğitim Programı İle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (OBADER) hazırlanmıştır. 3-6 yaş arası çocuklara yönelik aile katılım ve eğitim çalışmaları OBADER kapsamındadır.

MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan OBADER ile aile ve öğretmenlerde çocuğun eğitim sürecine yönelik farkındalık yaratmak amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretmenlere iletişim, empati, problem çözme konuları ile ailelerde daha etkin ve katılımlı bir eğitim anlayışı yaratmak için önerilen genel ilkeler açıklanmıştır. Aile eğitiminin uygulama boyutunda ailelerin katılımlarını sağlayacak, öğrenmenin kalıcılığını artıracak ve grubun dinamiğini sağlayacak farklı teknikler gösterilmiştir. Öğretmenlerin aylık eğitim planlarında o ay içerisinde gerçekleştirecekleri aile eğitimi, aile katılımı, aile iletişim teknikleri, ev ziyaretleri ve bireysel görüşmelere yer vermeleri gerekmektedir (MEB, 2013).

Aile katılımı çalışmalarının önem kazanması ile birlikte, önceki yıllarda okul öncesi eğitim programında yer almayan OBADER gibi standart aile eğitimi ve katılımı rehberlik programının hazırlanmasının yanı sıra, standart etkinlik planı formatına 'Aile Katılımı' boyutu dahil edilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan bütün etkinliklerin aile katılımı bölümü bulunmaktadır. Programa göre ailelerin yapabilecekleri, destekleyici etkinlik önerileri öğretmen tarafından bu bölüme yazılmaktadır. Her etkinlik için aile katılımı düzenlenmesi gerekmeyeceği belirtilmiştir (MEB, 2013). Etkinlik planlarında yer alan aile katılımı bölümü, çocuğun sınıf içi öğrenmelerini eve taşıyarak öğrenmenin devamlılığını sağlaması, ebeveyn ve çocuğun birlikte etkinlik yaparak kaliteli zaman geçirmelerini sağlaması ve ebeveyn ile çocuk arasındaki iletişimi güçlendirmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Etkinlik planlarında yer alan aile katılımı bölümünün bir özelliği de tamamen öğretmen tarafından yapılandırılmasıdır. Burada aileler için önerilen etkinlikler aynı zamanda aile ile çocuk arasında gerçekleşecek paylaşımın yapısını oluşturmaktadır. Önerilen etkinliklerin içeriği bu bölüm ile hedeflenen aile katılımının niteliğini belirlemektedir.

Halen yürürlükte olan okul öncesi eğitim programı yaklaşık 3 yıldır uygulanmaktadır. Dolayısı ile programın farklı boyut ve uygulamaları araştırmacılar tarafından incelenerek, güncellenmektedir. Etkinlik plan formatına eklenen aile katılımı bölümü öğretmenler için oldukça yeni bir uygulamadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin büyük bir bölümü farklı eğitim programlarını öğrenerek mezun olmuş, aynı zamanda bu programlar ile uzun yıllar çalışmışlardır. Bu nedenle etkinlik plan formatının aile katılımı bölümünün öğretmenler tarafından nasıl ele alındığı, programın aile katılım çalışmalarının başarıya ulaşması açısından oldukça önemlidir.

Aile katılım çalışmaları genel olarak ev ve okul temelli olmak üzere iki ana boyutta ele alınmıştır: Ev temelli aile katılım çalışmaları; okul dışı uygulamaları içerdiği ve bu uygulamalar yoğunlukla ev ortamında gerçekleştiği için ev temelli olarak nitelendirilmiştir. Öğretmen tarafından ebeveyn ve çocukların evde yapmaları önerilen etkinlikler, bu boyutun önemli bir kısmını oluşturmaktadır (Eccles ve Harold, 1996). Okul temelli etkinlikler ise

ebeveynlerin okul ile iletişimlerini, okul merkezli toplantı ve uygulamalarda yer almalarını içermektedir (Herrold ve O'Donnell, 2008). Etkinlik plan formatında yer alan aile katılım çalışmaları sınıf içi öğrenmeleri eve taşımayı amaçladığından ve önerilen etkinlikler çoğunlukla evde gerçekleştiğinden, aile katılımının ev temelli boyutu ile daha çok ilgilidir. Bu boyutu inceleyen araştırmacıların genellikle çocukların ebeveynleri ile yaptıkları etkinlikleri, etkinliklerin niteliğini, öğrenmelerin yaşamla ilişkilendirilmesini ve etkinliklerin çocuğun gelişimini desteklemesi gibi özellikleri ele aldıkları görülmüştür (Coleman ve Wallinga, 2002). Etkinlik plan formatında yer alan aile katılımı bölümü; sınıf içi öğrenmeler ile ev ortamı arasında devamlılığı sağlamak ve ebeveyn ile çocuğun etkin zaman geçirmesine olanak tanımak açısından önemli bir rol oynamaktadır. Aile katılımı bölümü ayrıca genel aile eğitim ve katılım çalışmalarının bir parçasıdır. Bu nedenle öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerde yer alan aile katılımı bölümünün incelenmesinin, aile katılım çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve verilerin toplanması ile verilerin analizinde kullanılan araçlara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada betimsel araştırma modellerinden doküman analizi yöntemi uygulanmıştır. Doküman analizi yöntemi mevcut kayıt ya da belgelerin, veri kaynağı olarak sistemli bir şekilde incelenmesidir (Karasar, 2011). Çalışma kapsamında MEB'e bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmış etkinliklerin aile katılımı bölümleri incelenmiştir. Bu amaçla Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan okullardan tesadüfi örnekleme yöntemi ile iki bağımsız anaokulundan iki sınıf ve iki anasınıflı seçilmiştir. Araştırma kapsamında gönüllülük esasına dayalı olarak seçilen sınıflarda görev yapan öğretmenlerin 2014-2015 Bahar ve 2015-2016 Güz eğitim öğretim döneminde uyguladıkları etkinlik planları incelenmiştir. Toplanan etkinlik planları tasnif edildiğinde Türkçe, okuma yazmaya hazırlık, drama, matematik, oyun, hareket, sanat, fen ve bütünleştirilmiş etkinlik planları öne çıkmıştır. Bu planlar içerisinde Türkçe ve okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ve oyun ve hareket etkinlikleri birbirleri ile benzerlik gösterdiğinden bir grupta değerlendirilmiştir. Etkinlik türlerine göre toplanan etkinlik sayısı ve içerdikleri aile katılım çalışmaları Tablo 1'de verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen ve on yedi maddeden oluşan Aile Katılımı Etkinlik Değerlendirme Listesi (AKED) ile toplanmıştır. AKED geliştirme sürecinde içerik analizi yönteminde faydalanılmıştır. İçerik analizi, metin içeriği toplama ve analiz etme tekniği olarak tanımlanmıştır (Karasar, 2011). AKED geliştirme aşamasında MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan aile katılım çalışmaları ve ilgili alan yazın incelenmiştir. İlk aşamada on sekiz maddeden oluşan liste, üç uzman görüşüne sunulmuştur. Gelen öneriler doğrultusunda bir madde çıkarılarak kontrol listesinin son hali verilmiştir. Kontrol listesinde yer alan maddeler üçlü Likert tipi (evet, kısmen, hayır)ölçek ile kodlanmıştır. Veriler betimsel olarak yüzde ve frekans dağılımları ile ifade edilmiştir.

BULGULAR

Okul öncesi eğitimde uygulanan etkinlik planlarının aile katılımı boyutunun incelenmesi amacı ile yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Etkinlik Türü	Yok		Var		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Fen	20	67	10	33	30	100
Oyun Hareket	26	76	8	24	34	100
Matematik	32	53	28	47	60	100
Sanat	32	76	10	24	42	100
Türkçe Okuma Y.	48	70	21	30	69	100
Drama	20	71	8	29	28	100
Bütünleştirilmiş	52	60	34	40	86	100
Toplam	230	68	119	32	349	100

Tablo 1. araştırma kapsamında ele alınan etkinlik türlerini ve sayısal dağılımlarını göstermektedir. Fen etkinliği kapsamında 30 adet uygulanmış plana bakılmıştır. Bu planlardan 10 tanesinin (%33) aile katılımı içerdiği belirlenmiştir. Aynı şekilde 34 adet oyun hareket etkinliği incelenmiş ve bunlardan 8 tanesinin (%24) aile katılımı içerdiği görülmüştür. Matematik etkinliklerine bakıldığında 60 etkinlikten 28 tanesinin (%47), 42 sanat etkinliğinden 10 tanesinin (%24), 69 Türkçe ve okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinden 21 tanesinin (%30), 28 drama etkinliğinden 8 tanesinin (%29) ve 86 bütünleştirilmiş etkinliklerden 34 tanesinde (%40) aile katılımı etkinliği olduğu görülmüştür. Etkinlik türlerine göre öğretmenlerin en düşük oyun hareket (%24) ve sanat (%24) etkinliklerinde aile katılımı planladıkları, en yüksek oranda ise matematik etkinlikleri (%47) ile ilgili aile katılım çalışması planladıkları bulunmuştur.

Çalışma sürecinde incelenen 349 etkinlikten 119 tanesi için (%32) aile katılımı etkinliği önerildiği görülmüştür. Ebeveynlerin erken çocukluk eğitimi alanında kendilerini geliştirmeleri ve çocuk yetiştirme stratejilerinde uzmanlaşmaları konusunda öğretmenlerin etkinlik planlarında aile katılım çalışmalarına yer vermeleri önemli katkı sağlar. Bu yüzden MEB programında planlama aşamasından başlayarak, uygulama ve değerlendirme aşamalarının her birinde ailenin eğitim sürecine alınması hedeflenir. Ancak öğretmenlerin etkinliklerinde oldukça düşük oranlarda aile katılım etkinliklerine yer vermesi, MEB programının aile katılımı ile ilgili amaçlarına ulaşmasını olumsuz yönde etkileyecektir.

#	Katılım	Fen Etkinliği								Oyun-Hareket Etkinliği							
		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	Ö.	%	f	%	f	%	f	%	Ö.	%
1	Etkili zaman	6	60	2	20	2	20	10	100	1	13	6	74	1	13	8	100
2	Dış aktivite	-	-	1	10	9	90	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
3	Yakın çevre	2	20	1	10	7	70	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
4	Sınıf içi öğrenme	4	40	6	60	-	-	10	100	1	13	6	74	1	13	8	100
5	Yaşamla ilişkili	5	50	1	10	4	40	10	100	1	13	-	-	7	87	8	100
6	Yapabilme	9	90	1	10	-	-	10	100	8	100	-	-	-	-	8	100
7	Materyal	-	-	-	-	10	100	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
8	Uygulanabilir	10	100	-	-	-	-	10	100	8	100	-	-	-	-	8	100
9	Somut ürün	5	50	-	-	5	50	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
10	Sınıfa gönderme	-	-	-	-	10	100	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
11	Dil	-	-	2	20	8	80	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
12	Bilişsel	5	50	5	50	-	-	10	100	-	-	4	50	4	50	8	100
13	Sosyal duygusal	-	-	-	-	10	100	10	100	1	13	2	25	5	62	8	100
14	Psiko-motor	-	-	-	-	10	100	10	100	2	25	-	-	6	75	8	100
15	Okula yardım	-	-	-	-	10	100	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
16	Öğretmene yardım	-	-	-	-	10	100	10	100	-	-	-	-	8	100	8	100
17	Sınıf içi etkinlik	-	-	-	-	10	100	10	100	1	13	-	-	7	87	8	100

Etkinlik türlerinden fen ve oyun hareket etkinlikleri Tablo 2’de verilmiştir. Bunlardan fen etkinliklerine bakıldığında önerilen aile katılım çalışmalarının %60 oranında “ailenin evde

çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini teşvik edici nitelikte” olduğu, %90 oranında “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği, %70 oranında “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemesini desteklemediği”, %60 oranında “sınıf içi öğrenmeleri kısmen ve %40 oranında tamamen desteklediği”, %50 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini desteklediği”, %90 oranında “ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine uygun nitelik taşıdığı”, %50 oranında “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar nitelikte” olduğu ve %50 oranında olmadığı, %80 oranında dil gelişimini desteklemediği, %50 oranında bilişsel gelişimi desteklediği ve %50 oranında kısmen desteklediği bulunmuştur. Ayrıca etkinliklerin sosyal duygusal ve psiko-motor gelişimleri desteklemediği, “önerilen etkinliğin gerçekleştirilebilir/ uygulanabilir nitelik” taşıdığı, “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” istemediği, “ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımının sağlamasını” desteklemediği, “etkinlik, müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetimde bulunmasını” istemediği, “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte” ve “etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesini sağlar nitelikte” olmadığı tespit edilmiştir.

Fen etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Bununla birlikte fen etkinliğinin yapı ve işleyişine daha uygun olan alan gezileri ve aileye yakın çevrede gerçekleştirilebilecek gözlemlerin çok az ele alındığı görülmüştür.

Tablo 2’de yer alan oyun ve hareket etkinlikleri incelendiğinde; önerilen aile katılım çalışmalarının %74 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini kısmen teşvik edici nitelikte” olduğu, %74 oranında “sınıf içi öğrenmeleri kısmen desteklediği”, %87 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini desteklemediği, %50 oranında bilişsel gelişimi kısmen desteklediği ve %50 oranında desteklemediği, %62 oranında sosyal duygusal gelişimi desteklemediği, %75 oranında psiko-motor gelişimi desteklemediği ve %87 oranında “etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesini sağlar nitelikte” olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca “ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımını sağlamadığı, ailelerden “müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetiminde bulunmasını” istemediği, “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” desteklemediği, “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği, “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemesini desteklemediği”, “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar nitelik” taşımadığı, “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte” olmadığı ve dil gelişimini desteklemediği görülmüştür. Çalışma önerilen etkinliklerin “ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine uygun nitelik” ve “etkinliğin gerçekleştirilebilir/ uygulanabilir nitelik” taşıdığını göstermiştir.

Oyun ve hareket etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Çocukların psiko-motor gelişimlerinin desteklenmesine en uygun etkinliklerden biri olmasına rağmen bu etkinliklerde psiko-motor becerileri destekleyecek önerilerin oldukça düşük düzeyde ele alındığı görülmüştür. Bilişsel gelişimin ise yetersiz olmakla beraber, psiko-motor gelişimden daha fazla desteklendiği söylenebilir.

Tablo 3. Matematik ve sanat etkinliklerinde aile katılımı dağılımı

#	Katılım	Matematik Etkinliği								Sanat Etkinliği							
		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	n	%	f	%	f	%	f	%	n	%
1	Etkili zaman	10	36	17	61	1	3	28	100	4	40	6	60	-	-	10	100
2	Dış aktivite	-	-	1	3	27	97	28	100	4	40	1	10	5	50	10	100
3	Yakın çevre	4	14	13	47	11	39	28	100	1	10	7	70	2	20	10	100
4	Sınıf içi öğrenme	16	57	12	43	-	-	28	100	7	70	3	30	-	-	10	100
5	Yaşamla ilişkili	16	57	8	29	4	14	28	100	6	60	1	10	3	30	10	100
6	Yapabilme	15	54	13	46	-	-	28	100	10	100	-	-	-	-	10	100
7	Materyal	2	7	1	3	25	90	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
8	Uygulanabilir	16	57	12	43	-	-	28	100	10	100	-	-	-	-	10	100
9	Somut ürün	16	57	-	-	12	43	28	100	1	10	-	-	9	90	10	100
10	Sınıf gönderme	-	-	-	-	28	100	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
11	Dil	-	-	-	-	28	100	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
12	Bilişsel	28	100	-	-	-	-	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
13	Sosyal duygusal	-	-	-	-	28	100	28	100	2	20	-	-	8	80	10	100
14	Psiko-motor	-	-	-	-	28	100	28	100	2	20	-	-	8	80	10	100
15	Okula yardım	-	-	-	-	28	100	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
16	Öğretmene yardım	-	-	-	-	28	100	28	100	-	-	-	-	10	100	10	100
17	Sınıf içi etkinlik	-	-	-	-	28	100	28	100	1	10	-	-	9	90	10	100

Etkinlik türlerinden matematik ve sanat etkinlikleri Tablo 3’de verilmiştir. Bunlardan matematik etkinliklerine bakıldığında, önerilen aile katılım çalışmalarının %61 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini kısmen teşvik edici” ve %36 oranında tamamen destekler nitelikte olduğu, %57 oranında “sınıf içi öğrenmeleri desteklediği”, %57 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini desteklediği”, %90 oranında “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” desteklemediği, %97 oranında “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği, %47 oranında “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemesini kısmen desteklediği”, %57 oranında “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar nitelik” taşıdığı ve %43 oranında taşımadığı, %54 oranında “ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine uygun nitelikte” olduğu ve % 57 oranında “etkinliğin gerçekleştirilebilir/ uygulanabilir nitelik” taşıdığını ortaya koymuştur. Ayrıca önerilen etkinliklerin bilişsel gelişimi desteklemekle birlikte; dil gelişimini, sosyal duygusal gelişimi ve psiko-motor gelişimleri desteklemediği belirlenmiştir. “Etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesi”, “ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımını sağlaması”, “müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetiminde bulunması”, “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte olması” konularında ise tamamen eksik olduğu görülmüştür.

Matematik etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Burada yer alan aile katılım etkinliklerin güçlü yanının bilişsel gelişimi desteklemesi olduğu görülmüştür. Matematik için önerilen etkinlikler somut ürün ortaya koyma, öğrenmeleri yaşamla ilişkilendirme ve alan gezileri konularında destekleyici bulunmamıştır.

Tablo 3’de yer alan sanat etkinlikleri incelendiğinde; önerilen aile katılım çalışmalarının %60 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini” kısmen ve %40 oranında tamamen teşvik edici nitelikte olduğu, %70 oranında “sınıf içi öğrenmeleri desteklediği”, %60 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini desteklediği ve %30 oranında desteklemediği, %70 oranında “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemesini kısmen desteklediği”, %80 oranında sosyal duygusal gelişimi desteklemediği, %80 oranında psiko-motor gelişimleri desteklemediği, %90 oranında “etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi

desteklemesini sağlar nitelikte” olmadığı, %50 oranında “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği ve %40 oranında yer verdiği, %90 oranında “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar nitelik” taşımadığı saptanmıştır. Ayrıca “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte” olmadığı ve dil gelişimini, bilişsel gelişimi desteklemediği, “ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımını” sağlamadığı, “müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetiminde bulunmasını” istemediği, “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” desteklemediği, ancak “ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine uygun” ve “etkinliğin gerçekleştirilebilir/ uygulanabilir nitelik” taşıdığını ortaya koymuştur.

Sanat etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Yapı olarak sanat etkinlikleri somut ürün ortaya koymak ve ürünleri sınıfta değerlendirmek için uygundur. Ancak her iki konuda da oldukça zayıf şekilde planlandığı görülmüştür. Ayrıca artık materyal kullanmak ve ailelerden bu konuda destek almak için de uygun olmasına rağmen, ailelerden destek alınmadığı görülmüştür.

Tablo 4. Türkçe-okuma yazma ve drama etkinliklerinde aile katılımı dağılımı

#	Katılım	Türkçe ve Okuma Yazma Etkinliği						Drama Etkinliği									
		Evet		Kısmen		Hayır		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam			
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Etkili zaman	5	24	12	57	4	19	21	100	4	50	4	50	-	-	8	100
2	Dış aktivite	2	10	-	-	19	90	21	100	5	62	1	13	2	25	8	100
3	Yakın çevre	1	5	4	19	16	76	21	100	-	-	2	25	6	75	8	100
4	Sınıf içi öğrenme	6	29	12	57	3	14	21	100	-	-	8	100	-	-	8	100
5	Yaşamla ilişkili	6	29	8	38	7	33	21	100	-	-	8	100	-	-	8	100
6	Yapabilme	19	90	2	10	-	-	21	100	3	38	5	62	-	-	8	100
7	Materyal	3	14	-	-	18	86	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
8	Uygulanabilir	19	90	2	10	-	-	21	100	8	100	-	-	-	-	8	100
9	Somut ürün	5	24	3	14	13	62	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
10	Sınıfa gönderme	4	19	1	5	16	76	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
11	Dil	2	10	-	-	19	90	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
12	Bilişsel	4	19	8	38	9	43	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
13	Sosyal duygusal	5	24	-	-	16	76	21	100	4	50	4	50	-	-	8	100
14	Psiko-motor	1	5	1	5	19	90	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
15	Okula yardım	-	-	-	-	21	100	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
16	Öğretmene yardım	-	-	-	-	21	100	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100
17	Sınıf içi etkinlik	-	-	-	-	21	100	21	100	-	-	-	-	8	100	8	100

Etkinlik türlerinden Türkçe ve okuma yazmaya hazırlık ve drama etkinlikleri Tablo 4’de verilmiştir. Bunlardan Türkçe ve okuma yazmaya hazırlık etkinliklerine bakıldığında önerilen aile katılım çalışmalarının, %57 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini” kısmen teşvik edici nitelikte olduğu, %57 oranında “sınıf içi öğrenmeleri” kısmen desteklediği, %38 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini” kısmen desteklediği, %86 oranında “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” desteklemediği, %90 oranında “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği, %76 oranında “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemeğini” desteklemediği, %62 oranında “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar nitelik” taşımadığı bulunmuştur. Bununla birlikte %90 oranında “ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine uygun nitelikte” olduğu, %90 oranında “etkinliğin gerçekleştirilebilir/uygulanabilir nitelik” taşıdığı, %76 oranında “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte” olduğu görülmüştür. Ayrıca önerilen etkinliklerin bilişsel gelişimi %43 oranında, dil gelişimini %90 oranında, sosyal duygusal gelişimi %76 oranında ve psiko-motor gelişimi %90 oranında desteklemediği belirlenmiştir. Etkinliklerin sosyal duygusal gelişimi destekleme oranı

%24'tür. "Etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesi", "ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımını sağlaması", "müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetiminde bulunması", konularını destekleyici bir bulgu bulunmamıştır.

Türkçe ve okumaya yazmaya hazırlık etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Burada yer alan aile katılım etkinliklerin dil ya da psiko-motor gelişimi desteklediği söylenemez. Bununla birlikte yetersiz de olsa bilişsel gelişimi desteklediği görülmüştür.

Tablo 4'de yer alan drama etkinlikleri incelendiğinde; önerilen aile katılım çalışmalarının %50 oranında "ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini" teşvik edici ve %50 oranında kısmen teşvik edici nitelikte olduğu, %75 oranında "aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemeğini desteklemediği" ve %25 oranında kısmen desteklediği, %50 oranında sosyal duygusal gelişimi desteklediği ve %50 oranında kısmen desteklediği, %62 oranında "ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine" yer verdiği ve %62 oranında "ailenin uygulama yapabilmesine/yeterliliklerine" kısmen ve %38 oranında tamamen uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca önerilen etkinliklerin "ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesini sağlar nitelikte" olmadığı, "somut ürün ortaya koyar nitelik" taşımadığı, "ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar" nitelikte olmadığı, dil gelişimini, bilişsel gelişimi, psiko-motor gelişimi desteklemediği, "ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımını" sağlamadığı, "müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetiminde bulunmasını" istemediği ve "aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini" desteklemediği bulunmuştur. Diğer yandan etkinliklerin "sınıf içi öğrenmeleri" ve "çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşama ilişkileştirilmesini" kısmen desteklemekle birlikte "etkinliğin tamamen gerçekleştirilebilir/uygulanabilir nitelik" taşıdığı saptanmıştır.

Drama etkinliklerinin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Burada önerilen etkinliklerin güçlü yanı sosyal duygusal gelişimi desteklemesidir. Ancak planlanan etkinliklerin aileler tarafından yapılabilme düzeylerinin çok düşük olduğu görülmüştür. Drama etkinliklerinde bulunan aile katılım çalışmaları oranının (%29) az olması dikkate alındığında, yapılabilme düzeyinin de düşük olması (%38) drama temelli aile katılımını yok denecek kadar az bir noktaya getirmektedir.

Tablo 5. Bütünleştirilmiş etkinliklerde aile katılımı dağılımı

#	Katılım	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	n	%
1	Etkili zaman	11	32	18	53	5	15	34	100
2	Dış aktivite	-	-	-	-	34	100	34	100
3	Yakın çevre	6	18	5	15	23	67	34	100
4	Sınıf içi öğrenme	17	50	14	41	3	9	34	100
5	Yaşamla ilişkili	18	53	13	38	3	9	34	100
6	Yapabilme	21	62	13	38	-	-	34	100
7	Materyal	2	6	-	-	32	94	34	100
8	Uygulanabilir	24	71	10	29	-	-	34	100
9	Somut ürün	15	44	-	-	19	56	34	100
10	Sınıfa gönderme	10	29	-	-	24	71	34	100
11	Dil	2	6	-	-	32	94	34	100
12	Bilişsel	10	30	11	32	13	38	34	100
13	Sosyal duygusal	3	9	5	15	26	76	34	100
14	Psiko-motor	2	6	2	6	30	88	34	100
15	Okula yardım	-	-	-	-	34	100	34	100
16	Öğretmene yardım	4	12	-	-	30	88	34	100
17	Sınıf içi etkinlik	5	15	-	-	29	85	34	100

Etkinlik türlerinden bütünleştirilmiş etkinlikler Tablo 5’de verilmiştir. Bütünleştirilmiş etkinliklere bakıldığında önerilen aile katılım çalışmalarının %53 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini kısmen teşvik edici nitelikte” olduğu, %67 oranında “aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini/incelemesini desteklemediği”, %50 oranında “sınıf içi öğrenmeleri desteklediği” ve %41 oranında kısmen desteklediği, %53 oranında “çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesini” desteklediği ve %38 oranında kısmen desteklediği, %62 oranında “ailenin uygulama yapabilmesine/ yeterliliklerine uygun nitelik taşıdığı” ve %38 oranında kısmen uygun olduğu, %56 oranında “önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyar” nitelikte olmadığı ve %44 oranında destekler nitelikte olduğu, %94 oranında dil gelişimini desteklemediği, %38 oranında bilişsel gelişimi desteklemediği, %76 oranında sosyal duygusal ve %88 oranında psiko-motor gelişimleri desteklemediği, %71 oranında “önerilen etkinliğin gerçekleştirilebilir/ uygulanabilir nitelik” taşıdığı ve %29 oranında kısmen uygulanabilir olduğu, %94 oranında “aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini” istemediği, %88 oranında “etkinlik, müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetimde bulunmasını” istemediği, %71 oranında “önerilen etkinliğin ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekler/sağlar nitelikte” olmadığı ve %29 oranında destekler nitelikte olduğu, %85 oranında “etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesini sağlar nitelikte” olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca önerilen etkinliğin “ailenin çocuğunu hayvanat bahçesi/müze/sinema/park gibi aktivitelere götürmesine” yer vermediği ve “ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımının sağlanmasını” desteklemediği bulunmuştur.

Bütünleştirilmiş etkinliklerin aile katılım boyutunun genel olarak zayıf olduğu söylenebilir. Bütünleştirilmiş etkinlikler –teorik olarak- zengin içeriği nedeni ile daha çok gelişim alanını desteklemesi ve aile katılımı planlamasının da buna paralel olması beklenirken, gelişim alanlarının tümünde ciddi eksikler olduğu görülmüştür. Bununla birlikte alan gezileri ve sınıf içi etkinliklere yönelik artık materyal desteği alma konularında da yetersiz olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Etkinlik planlarının aile katılımı dağılımı

#	Katılım	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	n	%
1	Etkili zaman	41	34	65	55	13	11	119	100
2	Dış aktivite	11	10	4	3	104	87	119	100
3	Yakın çevre	15	13	31	26	73	61	119	100
4	Sınıf içi öğrenme	51	43	61	51	7	6	119	100
5	Yaşamla ilişkili	52	44	39	33	28	23	119	100
6	Yapabilme	85	71	34	29	-	-	119	100
7	Materyal	7	6	1	1	111	93	119	100
8	Uygulanabilir	95	80	24	20	-	-	119	100
9	Somut ürün	42	35	3	3	74	62	119	100
10	Sınıfa gönderme	14	12	1	1	104	87	119	100
11	Dil	4	3	2	2	113	95	119	100
12	Bilişsel	47	39	28	24	44	37	119	100
13	Sosyal duygusal	15	13	11	9	93	78	119	100
14	Psiko-motor	7	6	3	3	109	91	119	100
15	Okula yardım	-	-	-	-	119	100	119	100
16	Öğretmene yardım	4	3	-	-	115	97	119	100
17	Sınıf içi etkinlik	6	5	1	1	112	94	119	100

İncelenen tüm etkinliklerin aile katılımı dağılım frekans ve yüzdeleri Tablo 6’da verilmiştir. Tablo incelendiğinde önerilen aile katılım çalışmalarının %34 oranında “ailenin evde çocuğu ile birlikte etkili zaman geçirmesini teşvik edici” ve %55 oranında “kısmen teşvik edici” nitelikte olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde “önerilen etkinliğin uygulanabilir

olması" (%80 evet, %20 kısmen), etkinliklerin "yapılabilir olması" (%71 evet, %29 kısmen), etkinliklerin "sınıf içi öğrenmeleri desteklemesi" (%43 evet, %51 kısmen), "çocuğun sınıfı içi öğrenmelerini yaşamla ilişkilendirmesi" (%44 evet, %33 kısmen) oranlarında olumlu bulunmuştur. Aile katılım etkinliklerinin "dış aktiviteyi destekleme" (%87), "aile ve çocuğun birlikte yakın çevresini gözlemlemesini destekleme" (%61), "aileden etkinlik için sınıfa materyal göndermesini isteme" (%93), "önerilen etkinliğin somut ürün ortaya koyma" (%62), "ortaya çıkan ürünün sınıfa gönderilmesini destekleme/sağlama" (%87), "dil gelişimini destekleme" (%95), "sosyal duygusal gelişimi destekleme" (%78), "psiko-motor gelişimi destekleme" (%91), ve "ailenin okuldaki materyal yapımı/onarımı, oyuncak yapımı, kütüphanenin düzenlenmesi, bahçenin boyanması gibi etkinliklere katılımının sağlama" (%100), "etkinlik, müze, alan gezisi, sosyal organizasyonlarda çocuklara eşlik etme, çocukların gözetimde bulunmasını isteme" (%97), "etkinliğin ailenin sınıf içi etkinliklerde yer alarak öğrenmeyi desteklemesini sağlar nitelikte" olması (%94) oranlarında olumsuz bulunmuştur.

Etkinliklerin aile katılım boyutu genel olarak incelendiğinde, bu etkinliklerin uygulama, aile şartlarına uygun olma, ebeveyn ile çocuk arasında etkili zaman geçirmeyi sağlama, sınıf içi öğrenmeyi destekleme ve yaşamla ilişkilendirme boyutlarında diğer boyutlara göre daha iyi olduğu görülmüştür. Etkinlikler gelişim alanlarından en çok bilişsel gelişimi desteklemektedir. Yine de aile katılım çalışmalarının çocukların gelişimini yeterince desteklediği söylenemez. Aile katılım çeşitliliği ve niteliğini belirleyen diğer normların ise oldukça yetersiz olduğu görülmüştür. Bu normlar arasında okula yardım, öğretmene yardım, ailenin sınıf içi etkinliklere katılımının sağlanması, ailelerin sınıfa artık materyal desteği sağlanması vardır.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmış etkinliklerin aile katılımı boyutunun incelendiği bu çalışma, aile katılım etkinliklerine yönelik bazı betimsel bilgiler sağlamıştır. Erken çocukluk eğitimi ve aile ile ilgili yapılmış çalışmalar "aile merkezli olma" kavramının yaygınlaştığını göstermektedir. Çalışmaların aile eğitimi, iletişim engelleri ile baş etme ve aile katılımına doğru kaydığı görülmektedir. Ayrıca araştırmacılar ebeveynlere erken öğrenme göstergelerini anlama ve çocukla iletişim kurma stratejilerini gösterme konusuna odaklanmaktadır. Özetle aile katılımı konusunda yapılan çalışmaların ailenin eğitimini de teşvik ettiği söylenebilir. Bu gelişmelere paralel olarak MEB programında da aile katılımı bütün yönleri ile ele alınmaktadır. MEB okul öncesi eğitim programı aile katılım çalışmaları kapsamında ailelere çocuk yetiştirme tutumları, iletişim, etkili yönlendirme ve öz bakım konularında eğitim verilmektedir. Uygulanacak yöntem ve teknikler öğretmenlere gösterilmiştir. Bu şekilde aile eğitimi ve ailenin güçlendirilmesi yolu ile ebeveynlerin eğitim programındaki bilgileri uygulamaya aktarmaları beklenmektedir. Bir diğer deyişle, etkinlik planlarında aile katılımının sağlanması yolu ile ailenin öğrenme yaşantıları, iletişim ve çocuk yetiştirme stratejilerini deneyimlemeleri söz konusudur.

Aile katılımının program boyutu nasıl hazırlanmış olursa olsun, uygulayıcı olan öğretmenin programın başarısına doğrudan etkisi vardır. Ancak bu çalışma öğretmenlerin etkinlik plan formatında aile katılım etkinliklerine çok az yer verdiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, incelenen aile katılım etkinliklerinin aile katılımını yeterince desteklemediği de görülmüştür. Ebeveynlerin sınıf içi etkinliğe katılması, öğretmene yardımcı olması ve okula yardımcı gibi aile katılım stratejilerinin çok boyutlu ve çeşitli olması, erken çocukluk eğitim programının kalite göstergeleri arasında yer almaktadır (NAECY, 2001) Bu kriterler dikkate alınarak etkinliklerde yer alan aile katılım çalışmaları analiz edildiğinde, aile katılım stratejilerinin yeterli olduğundan bahsedilememektedir.

Aile katılım etkinlikleri arasında ailelerden artık materyal istenmesi ve çeşitli konularda yardım istenmesi vardır. Bu stratejiler de aile katılımının içeriğinin

zenginleştirilmesi ile ilgilidir. Çalışma kapsamında bu bulguların yetersiz düzeyde olması okul-öğretmen ve aileler arasında iletişim engelleri olması ile açıklanabilir. Öğretmenlerin ailelerden yardım istememelerinin nedeni ailelerin yardım istendiğinde aile katılımına gösterdikleri ilginin azalması olabilir (Connelly, 2007).

Etkinlik planlarında yer alan aile katılım etkinliklerinin nicel ve nitel olarak desteklenmesi, çocukların ve ailelerin bu çalışmalardan beklenen faydaya ulaşmasını kolaylaştıracaktır. Bu nedenle öğretmenlerin etkinlik plan formatında yer alan aile katılım etkinliklerinin içeriği ile etkinliklerin önemine yönelik farkındalıklarının ve niteliklerinin geliştirilmesi gereklidir. MEB okul öncesi eğitim programı çerçevesinde hazırlanan etkinliklerin ve daha akademik kaynaklar tarafından önerilen etkinliklerin sayısı ve kullanımının artırılması, olumlu yönde atılmış ilk adım olabilir. Ayrıca öğretmenlerin aile katılım çalışmaları için ihtiyaçlarının belirlenmesi ve aile katılım etkinliklerinin aile ve çocuk üzerindeki etkisine yönelik araştırmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Aral, N. ve Yurteri, A. (2012). Çocuğun Gelişimini Engelleyen Aile İle İlgili Etmenler. "Aile Ve Çocuk" Mine Mangır'ın Anısına (Ed: Neriman Aral), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Yayın No:1, Ankara, 187-199.
- Aksoy, A.B. (2002). Anne- Çocuk Eğitim Programına Katılan Annelerin Program Hakkında Görüşleri. Qafqaz Üniversitesi Dergisi, No. 9, 133- 142.
- Arnold, D, H., Zeljo, A., Doctoroff, G. L (2008) Parent Involvement in Prescholl: Predictors and the Relation of Involvement to Preliteracy Development. Scholl Psychology Review. 37 (1).
- Coleman, M. ve Wallinga, C. (2002). Teacher Training in Family Involvement an Interpersonal Approach., Childhood Education. 79(1), 76-81
- McDonald Culp, A., Hubbs-Tait, L, Culp, R.E., starost, H.J, (2000) Maternal Parenting Chracteristics and School involvement: Predic-tors of Kindergarten Cognitive Competence Among Head Start Children. Journal of Research in Childhood Education. 15 (1).
- Bronfenbrenner, U. (1992). Ecological systems theory. In R. Vasta (Ed.), *Six theories of child development: Revised formulations and current issues* (pp. 187-249).Philadelphia: Kingsley.
- Connelly, S. (2007). Role Perceptions and Communication in Partnerships Between Preschool Teachers and Families. Doctoral Dissertation. The University of North Carolina. Greensboro.
- Eccles, J. S., & Harold, R. D. (1996). Family involvement in children's and adolescent's schooling. In A. Booth & J. F. Dunn (Eds.), *Family-school links: How do they affect educational outcomes*. pp. 3-34, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc.
- Ekinci-Vural, D. (2006) Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitimi programının çocuklarda sosyal becerilerin gelişimine etkisi. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ersoy, Ö. (2003). "Aile Katılım Çalışmaları", 36-72 Aylık Çocuklar İçin Yıllık Plan Örnekleri ve Aile Katılım Çalışmaları (Yayıma Hazırlayan: Prof. Dr. Esra Ömeroğlu). Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, ss.116-229.
- Herrold K., & O'Donnell K. (2008). Parent and family involvement in education, 2006-07 school year, from the National Household Education Surveys Program of 2007 (NCES 2008-050). Washington, DC: National Center for Education Statistics, Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Nobel, Ankara.
- MEB (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Programı Dökümanı. Milli Eğitim Bakanlığı Ankara.
- National Research Council. (2001). Eager to learn: Educating our preschoolers. Committee on Early Childhood Pedagogy. In B. T. Bowman, M. S. Donovan, &M. S.Burns (Eds.). National Academy Press.
- Temel, Z.F. (2001) *Okul Öncesi Eğitime Anne-Babanın Katılımı*. Gazi Üniversitesi Anaokulu/ Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı, Rehber Kitaplar Dizisi. Ya-Pa Yayınları.
- Temel. Z.F. (2008) "Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı" Uluslar arası Çocuk, Aile ve Okul Bağlamında Okul Öncesi Eğitim Kongresi. 30 Nisan-03 Mayıs 2008. Trabzon.

Analyzing Activity Plans' Parental Involvement Section in Early Childhood Education

Zeynep KURTULMUŞ

Summary

INTRODUCTION

It has been suggested that parental involvement enhances children's academic achievement, language development and social development. Having parent involvement in their children's education is an interaction and cooperation process between parent and school (McDonald, Culp et al., 2000; Ekinci-Vural, 2006). Turkish early childhood program offers teachers affective methods to support parental involvement process. The parental involvement section in activity plans is a part of parent involvement methods. It is expected that parental involvement would be effective. For this reason the purpose of this study was to analyze activity plan's parental involvement section.

METHOD

This study is a descriptive study using document analyses technique. Document analyses technique is a procedure of systematic investigation of documents (Karasar, 2011). Activity plans were collected from randomly selected preschools from the central district of Ankara. These activity plans were Turkish, reading and writing readiness, drama, mathematics, play and movement, arts, science and integrated activities.

To investigate parental involvement sections of activity plans, a control list had been designed. The control list gathered 18 items initially. One of the items were dropped after the specialists' proposals. Parental Involvement Activity List was consisted of 17 items with a three type Likert scale. This control list was used to analyze parental involvement sections of activity plans. Results were presented in frequencies and percentages.

FINDINGS

349 activity had been collected and results show that only 119 of them (%32) included parental involvement section. It can be suggested that %32 percent is not enough to establish a good parental involvement process. All activities found to be applicable and has some degree of valuable interaction. On the other hand it has been seen that there were some missing dimensions in all activities that fit the nature of the activity. Besides, all activities were found to be poor in terms of outside of home activities (%87), neighborhood opportunities (%61), asking for waste materials (%93), particular goods (%62), having particular goods in classroom (%87), having help for school routines (%100), having help for teacher work (%97) and having parents in classroom activities (%94).

Considering children's developmental areas, it has been found that language development of children (%95), social-emotional development (%78), and psychomotor development (% 91) were not supported adequately. Results showed that regardless of activity type, parental involvement activities were planned to support cognitive development (%75).

RESULTS AND DISCUSSION

This study aimed to gather some preliminary information on parental involvement sections of activity plans. Studies focused on early childhood era show that parent centered education is common. Researchers are especially interested in early learning experiences of children and interaction strategies among parent, child and school (Temel, 2001 and Connely, 2007). However this study indicated that parental involvement in activity plans had poor involvement strategies. It has been suggested that having variety of parental involvement strategies effect the quality of involvement process. This brings a better result for

developments and learning achievements of the children. Study indicated that not only quality of the parental involvement in activity plans should be supported, but also quantity of them.